

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
Inscrisă în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 67-1943.

Organ al Asociațiunii „Astra“

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Suferința unuia -- Suferința tuturor

Când ți se îmbolnăvește și e în suferință un mădular al trupului, nu-l doare numai pe el, ci suferă întreg trupul, omul întreg. Câtă vreme ține boala oricărui organ, dacă suferința e mare și boala grea, omul întreg nu mai e bun de nimic. Și nu este om pe lume care să nu se simtă nenorocit când i se taie o mână, sau un picior, când își pierde un ochiu, ori i se operează un organ dinlăuntru: el știe că omul întreg nu va mai rămânea.

Intr-o țară toți fiii aceluiși neam sunt mădulari ai neamului. Și într-o țară, toate ținuturile, toate provinciile ei, sunt părți vii din trupul țării. Ori care ar fi tăiată și smulsă din trupul țării, ori cari locuitori ai țării ar fi deslipiți de neamul întreg, rana e a întregului trup național, și durerea și suferința a întregului suflet național.

Un popor conștient știe că, în asemenea caz, el nu mai rămâne întreg și sănătos, că nu mai are puterea de mai înainte, că nu mai poate lucra cum a lucrat.

Din nenorocire, neamul românesc a mai simțit odată, și de curând, că suferința unuia e suferința tuturor, că rana din trupul țării, ori în care parte ar fi, e rana țării și a neamului întreg. Sunt abia trei ani de atunci.

Ar fi cu puțință ca vre-un român s'o fi uitat? Lungimea, greutatea și jertfele războiului, să apese pe unii așa de greu, încât să le treacă prin gând că ar putea trăi și fără o mână sau un picior? Fără o parte sau alta din țara românească? Lăsând în părăsire nouă suflete de frate?

De bună seamă că nu este între noi azi nici un singur asemenea român.

Nici un om nu se lasă operat, tăiat, câtă vreme sănătatea lui nu-i în primejdie de moarte. Nu vrea să ajungă neom, până poate.

Ori cum se vor desfășura sorțile războiului, noi știm și simțim cu toții că și Basarabia și Bucovina și Ardealul sunt mădulari vii din trupul nostru național, ca și celelalte provincii românești. Nu putem spune că nu ne pasă ce se va întâmpla cu una sau alta din ele. De toate ne pasă la fel, cum omului la fel îi pasă de toate mădularile trupului său, și pe toate vrea să și le păstreze sănătoase.

Noi știm că suferința și nenorocirea unei părți din țară, e a tuturor, nu numai a românilor cari locuiesc acolo. Am dovedit odată că simțim acest adevăr, și vom mai dovedi, dacă va fi de lipsă.

Mari manevre militare în Portugalia

În legătura cu punerea la dispoziție pentru englezi a insulelor Azore de către portughezi, se află că în Portugalia au loc în prezent mari manevre militare. Numeroase trupe din diferite contingente continuă să fie concentrate. Cu ce scop toate aceste pregătiri — rămâne să vedem.

Situația pe câmpurile de luptă

Pe frontul de răsărit

În primii doi ani de luptă pe frontul din răsărit, Germania urmărea un câștig de teren cât mai mare. Așa se explică faptul că în scurt timp s'a ajuns până pe malurile Volgei... Iată însă că împrejurările au impus comandamentului german, o nouă tactică: mai întâi aceea a „retragerii elastice“ cu pierderi de oameni și material cât mai puține și apoi o rezistență în poziții bine pregătite, cu scopul de a nimici forțele dușmane.

Intr'adevăr, pe malul de Apus al Niprului, germanii și-au construit noi poziții de rezistență și dau lupte înverșunate cu hotărâre, — așa se pare — de a nu mai da de aci nici un pas înapoi. Pe de altă parte, comandamentul armatelor rusești folosește pe acest front numeroase trupe înzestrate cu material nou, de care face risipă chiar. În unele puncte comandamentul rusesc a adus forțe proaspete și numeroase, cu scopul de a sparge frontul german și de a încercui și nimici, acolo unde împrejurarea permite. Prințând de veste, germanii se păzesc de a fi atrași în gura cleștelor rusești. Experții militari constată că comandamentul armatelor sovietice folosește în această ofensivă tactică (apucătura) comandamentului german, adică aceea de a încercui și nimici.

După ultimele știri, lupte mai înverșunate pe frontul răsăritean se dau în regiunea orașului Kiev și între marea cot al Niprului și Marea de Azov. Se mai anunță că comandamentul german a luat hotărârea de părăsi orașul Zaporoje — unde germanii au organizat un cap de pod, cu scopul de a încetini înaintarea rușilor.

Pe frontul italian

Știrile mai noi sosite de pe frontul italian, anunță că acolo deasemenea se dau lupte destul de înverșunate. Pe malurile râului Volturna trupele germane de sub comanda mareșalului Kesserling opun o îndârjită rezistență încercărilor de înaintare pe care le fac trupele anglo-americane. Trupele aliate au de luptat — pe lângă rezistența germană — cu un teren muntos și cu apele râului, care, în urma ploilor din ultima vreme, a ieșit din matcă pe unele locuri, făcând anevoioasă înaintarea. Cu toate greutatele întâmpinate, trupele, aliate cari luptă pe acest râu, sub comanda generalului Clark, au reușit (cu ajutorul bărcilor) să treacă, pe unele locuri, râul Volturna, angajându-se la lupte serioase, sprijinite de armata de sub comanda generalului Eisenhower, care încearcă să învâle flancul stâng al armatelor germane.

Pe frontul răsăritean din Italia, armatele generalului Montgomeri, dau deasemenea puternice atacuri, cu planul de a înainta spre nord. Trupele germane, de sub comanda generalului Kesserling, luptă cu înverșunare, iar în unele puncte se anunță o retragere înspre nord a germanilor. Retrăgându-se armatele germane distrug toate instalațiile militare, pentru a creia grutăți aliaților...

Războiul din văzduh

În ultima vreme aviația anglo-americană și-a întezit atacurile pe o scară mai întinsă, atacând cu puternice formațiuni teritoriul Germaniei de vest și de centru. Cel mai puternic bombardament de aviație l-au dat aliații asupra orașului german Schweinfurt. Comunicatul german anunță că aproape jumătate din avioanele anglo-americane cari au atacat orașul Schweinfurt au fost doborâte.

Alte puternice atacuri ale aviației anglo-americane s'au semnalat, în ultimele zile, în Extremul Orient, unde a fost atacată simfitor baza japoneză dela Rabaul.

....

Activitatea diplomatică

În prezent se desfășoară lucrările pregătitoare în vederea ședinței, la Moscova a conferinței tripartite la care urmează să participe cei trei conducători ai statelor aliate: Roosevelt, Cuhrcil și Stalin. Se așteaptă ca mai întâiu să se întrunească la Moscova, miniștrii de afaceri străine ai Rusiei, Angliei și Americii, cari vor pregăti lucrările, în vederea mult așteptatului eveniment politic în jurul căruia se face mare valvă. Din conținutul ultimelor telegrame, conferința dela Moscova va da puțința conducătorilor celor trei State să examineze în amănunt o bună parte din problemele de ordin politic și militar, precum și o parte a problemelor de ordin economic, cari interesează deopotrivă atât pe unii cât și pe alții. După unele ziare engleze, s'a ales Moscova drept loc al conferinței, tocmai pentru a se păstra un secret mai mare în jurul problemelor ce se vor discuta. Nu s'a putut însă ține în secret încercările Rusiei de a sili pe anglo-americani să pună în discuție, la această conferință, organizarea noii Europe, în care organizare, Rusia să-și aibă partea leului.

Graba cu care se pregătește conferința dela Moscova se pare a fi în legătură cu organizarea celui de al doilea front în Europa — front pe care rușii îl cer cu multă stăruință, de un timp încoace.

(Continuare în pag. 8-a)

Scut și armă

de GHEORGHE COȘBUC.

Domnul Sfânt să ne iubească
Și-al Său Duh ocrotitor,
Plin de pace să plutească,
Peste Țara Românească
Și-al Românilor popor!

Noi, prin vremi ce ne ncercară,
Altă armă n'am avut,
Numai dragostea de țară,
Ce strămoșii ne-o lăsară
Și pe Domnul Sfânt de scut.

Dar ne-a fost destul atâta!
Fruntea sus voi frați ai mei!
Astfel cerul hotărât-a,
Să se nâlze amărîta
Țară prin puterea ei.

Mai fățiș, mai fără veste,
Ne-ați lovit dușmani de voi!
Dar ce-a fost a fost poveste!
Dragostea de țară este
Și mai tare-acum în noi.

Și de cine ne-o fi teamă?
Mult a fost să mai răbdăm
Nebăgați de voi în seamă,
Acum știți voi cum ne cheamă...
Dacă nu, să vă nvățăm.

Numai Domnul ne iubească
Și al Său Duh ocrotitor
Plin de pace să plutească,
Peste Țara Românească
Și-al Românilor popor!

Calendarul săptămânii Luna Octombrie

Dum. 22-a după Rusali, gl. 3, v. 9

Luni	25	M. Marcian
Marți	26	(† Muc. Dimitrie)
Mierc.	27	M. Nestor
Joi	28	Muc. Terentie
Vineri	29	Mța Anastasia
Sâmb.	30	Muc. Zenovie
Duminică	31	Ap. Eustachie

Dum. 23-a după Rusali gl. 2, v. 8

VREMEA

(după calendarul de
150 de ani)

Dela: 1 zăpadă, 2-3 noaptea frig, 4-5 bine, 6 zăpadă, 7-8 vifor și vânt, 9-15 bine și ploaie, 16-21 bine și cald, 22 moină și ceală, 23-30 ger și ceață.

Pe urmele Domnului

Datori cu mulțămintă

Mântuitorul i-a poruncit nenorocitului bărbat, din care scosese mulțime de lucruri rele, și l-a făcut sănătos: „Întoarce-te în casa ta, și spune câte ți-a făcut ție Dumnezeu“. Și omul, fericit acum, întărit și fără frică, „s'a dus mărturisind prin toată cetatea câte i-a făcut Isus lui“.

Nu s'a mulțămit să laude pe Domnul numai în casa sa, în familia sa, ci i-a vestit minunea în toată cetatea aceea, preamărind pe Dumnezeu.

Cine nu știe că omul când are o mare supărare, când a dat peste el o mare nenorocire, se plânge și se tânguește nu numai vecinilor, ci și la frunză și la iarbă, spunând și plângând că ce rău mare a lăsat Dumnezeu să vină peste el. Căci foarte puțini sunt creștinii cari să pună mâna pe ei, sau pe legile firii, sau pe împrejurări pentru suferințele ce vin peste capul lor. Căci mai mulți sunt gata să tragă la răspundere, pe Dumnezeu pentru nenorocirea lor,

Dar de câteori auzim, și pe câți, mulțumind lui Dumnezeu și preamărindu-L înaintea altora pentru nemăratele bunătați ce le dă fiecărui om? Cei mai mulți uităm să ne gândim și să ne aducem aminte „câte ne-a făcut nouă Dumnezeu“. Nu-i mulțămim nici în inima noastră, nu adunăm nici familia în jurul nostru să-i mulțămim Tatălui Ceresc cu toți pentru binele pe care ni-l face neîncetat.

În câte familii creștinești se adună înaintea icoanelor cel puțin odată pe săptămână, Sâmbătă seara, sau Duminică după biserică să-i mulțămescă lui Dumnezeu, în rugăciuni și închinăciuni, că i-a ținut pe toți sănătoși o săptămână întreagă încât au putut lucra cu hărnicie și spor? Câți, și în câte familii, este obiceiul bun și frumos creștinesc, să se roage părinții și copiii împreună, preamărindu-L pe Dumnezeu și mulțămindu-i de câte ori au isprăvit un lucru la hotar: săpatul, strânsul fânului, seceratul, culesul? Pe câți auzim pe uliță mulțămind și preamărind pe Dumnezeu pentru roada câmpului? Sunt, dar foarte puțini. Și nici aceștia nu sunt obiceiuiți să se roage în familie împreună pentru „câte le-a făcut Dumnezeu“, cum fac toate când dau de o nenorocire.

„Vestiți minunile Lui, dați slavă puterii Lui“, spune Scriptura. Minuni face Dumnezeu cu noi în fiecare zi când ne ține sănătatea și viața. Când ne rodește câmpul, când ne dă trai înțelegător și plin de pace în familie, și noi uităm să-I mulțămim și să-I vestim minunile.

Deși suntem datori s'o facem. Nu pentru că Dumnezeu ar avea lipsă de mulțămiri și laudele noastre, căci El este prea fericit și nu-I putem adăuga nimica cu rugăciunile de mulțămire. Ci pentru că suntem cei miluiți de El din dragoste și e omenesc, frumos și cinstit lucru să-I fim recunoscători. Și mai ales pentru a nu cădea în păcat crezând că toate cele bune ce le avem, le avem dela noi, din munca și vrednicia noastră, și să cădem în păcatul cel greu al mândriei. Recunoscând „câte ne face nouă Dumnezeu“ și în inima noastră, și în fața altora dăm la cap mândriei și rămânem în legea Domnului, știind că pe cei nelegiuți Dumnezeu nu-i ajută.

Cețiți și abonați

„FOAIA POPORULUI“

Tăcere, unire și muncă.

Despre servituți sau sarcini

Aproape toți locuitorii satelor noastre s'au întâlnit, sau dacă nu la ei, au auzit dela alții despre servituți sau sarcini, atât doar că nu cunoșteau și nu cunosc nici azi denumirea deși s'au isbit în multe ocazii de ea.

Cari dintre sătenii noștri n'a trebuit să sufere ca pe proprietatea lui să treacă o cale comunală, care din ei n'a auzit că vecinul cutare sau cutare a închis fereastra care dădea dela alt vecin în curtea sa, sau care n'a auzit de procese sau judecăți între vecini din cauza scurgerii apei de ploaie, sau a scurgerii gunoii, din grădina unuia în grădina vecinului și așa mai departe.

Prin urmare prin servitute se înțelege o sarcină pe care un proprietar e silit să o admită pe locul său pentru uzul general sau mai bine zis pentru interesul comunal. Deci servitutea este o sarcină sau o robie — cum se spunea în vremea veche, — asupra proprietății tale.

Legea vine acum și reglementează aceste sarcini ca nimeni să nu abuzeze de proprietatea cuiva prin faptul că are drept să-i calce moșia.

Aceste sarcini pot lua naștere sau dela natură sau după lege sau după buna învoială între două persoane.

Servitutea sau sarcina naturală este de pildă cursul unui izvor. Nimeni nu poate opri apa unui pârâu care izvoarește din locul unui vecin și curge prin proprietatea lui. El trebuie să admită, să sufere ca această apă să treacă prin locul lui.

Dar nici persoana pe locul căreia izvoarește apa nu o poate opri sau abate pe alte locuri atunci când această apă este trebuincioasă locuitorilor unei comune pentru băut sau adăpatul vitelor.

Servituțile cari se stabilesc după lege sunt acelea cari au de scop o utilitate comunală. De pildă o potecă pe proprietatea cuiva care e pe marginea unui râu. Acest proprietar e obligat, prin lege, să sufere această sarcină a trecerii potecii prin proprietatea lui.

Semne de despărțire, între proprietăți

Atât la sate cât și la orașe un zid care face graniță între două case, sau între casă și curte sau curte și grădină se consideră de comun, atunci când nu sunt semne deosebite, că acel zid e numai a unuia din proprietari.

Proprietarii zidului comun trebuie să contribuie în parte la întreținerea lui. Dacă unul din proprietari înalță zidul, pe cheltuiala sa, celălalt proprietar poate câștiga drept la acest zid dacă plătește jumătate din cheltuială.

Arborii nu pot fi sădiți în graniță proprietatea vecină. Trebuie lăsată distanța precisă de lege și anume metrii pentru arbori înalți și o jumătate de metru pentru arborii mici.

Vecinul nu e obligat să sufere crăcile pomului său, cari cere peste proprietatea lui, putând cere să le tai. Tot așa și cu rădăcinile arborilor.

Ce distanță se cere la construcții

Dacă o persoană dorește să construiască un cupor de pâine sau o magazie de cereale sau altceva asemănător lângă zidul vecinului, el este obligat să respecte distanța precisă de regulamente referitor la construcțiuni.

Din sfaturile doctorului Josif

Aprinderea gâtlejului

O boală pe care o întâlnim destul de des mai ales în timpul iernii este laringita sau aprinderea gâtlejului. Această boală este pricinuită de răceală la gât sau picioare, prin băuturi reci când suntem încălzitați, prin respirație de aer rece și umed, ori prin praf, fum ori alte gaze tari. Alteori ia naștere prin acele răceli care strigăm, cântăm ori vorbim prea mult și prea tare.

În aceste împrejurări, gâtlejul se inflamează, se roșește, coardele vocale se umflă iar omul simte în gât o uscăciune, împreună cu usturime și uneori cu dureri la înghițire. Glasul omului se schimbă, se închide și pe urmă răgușește cu totul, încât abia mai poate vorbi. Bolnavul începe apoi să tușească o tuse uscată și răgușită, iar unii se plâng și de dureri de cap, își pierd pofta de mâncare și capătă și fierbințeli. Când o astfel de boală nu este îngrijită cum trebuie ori se repetă de mai multe ori în șir, ea se învechește, devine cronică și în astfel de cazuri avem de aface cu așa numita laringită cronică care este o boală mai îndelungată și care se vindecă mai anevoie.

Mai grea este boala la copiii mici sub 6 ani, care având un gât mai strâmt și prin flegma care se adună în gât în timpul nopții se înecă încât abia mai răsuflă. Astfel de copii se trezesc speriați din somn, au o tuse răgușită deasă, puternică și sgomotoasă și se înăbușe la răsuflare. Copiii se învinețesc la față, caută ajutor în toate părțile, îi trec sudorile și au fierbințeli mari. Un astfel de acces ține 1/2-3/4 de oră după care copilul se liniștește, răsuflă mai bine, scade fierbințeala și rămâne numai cu o tuse mătăsoasă. Astfel de accese se repetă câteva nopți de rând, după care timp dispar apoi cu totul. Această boală care înspăimântă grozav pe mulți părinți o numim laringită striduloasă sau crup fals.

În toate cazurile de laringită mai ales când bolnav este un copil mic, este bine dacă ținem pe cel bolnav 2-3 zile în pat. În jurul gâtului îi punem comprese calde, îi dăm să bea ceaiuri calde ori lapte cald cu apă minerală. Foarte bune sunt inhalările cu aburi calzi cari le facem în felul următor: Încălzim în foc un vas cu apă până ce clocotește și atunci băgăm în apă 2—3 linguri de sare de bucătărie și dacă avem câteva picături de olei de terpenină. Facem apoi pe cel bolnav ca să tragă câteva minute aburii calzi cari se ridică din vas. Este bine când facem și câte o baie la picioare și luând și o tabletă de aspirină, ne învelim bine în pat ca să transpirăm (aspirină). Căutăm ca în odaia bolnavului să avem aer proaspăt, să nu fie praf și nici fum, iar pe cel bolnav îl oprim dela vorbă prea multă.

Prin aceste măsuri vom reuși mai întotdeauna de a ne lecuși repede și bine. În caz însă că boala este cronică învechită, lecușirea va fi mai îndelungată și mai anevoioasă și nu ne vom putea lipsi de vizita și sfatul doctorului specialist.

Au sosit stofe de lână și barheturi

pentru rochiile de dame. Calități bune la prețuri ieftine

Magazinul

M. Popescu

Tg. Vinului Nr. 1 (Piața Brânzei)

Sărac nu este cel ce nu are nimic, ci cel ce nu vrea sau nu poate munci

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Vopsitul cu buruieni

Mai de mult, firele de lână și de bumbac întrebuințate pentru țesutul fetelor, covoarelor, velințelor, ștergarelor, se vopseau cu culori pregătite din buruieni.

Azi, abia pe ici pe colo, câte o bătrână mai întrebuințează acest fel de a vopsi. Cauza e, că vopsitul cu buruieni cere mai mult timp și mai multă răbdare și afară de aceea s'au ivit, prin prăvălii, tot felul, de culori pregătite din materii pietroase, cari sunt mai lesne și se pot întrebuința mai ușor. Culorile din prăvălii însă, nu sunt nici frumoase, nici trainice. Adeseori, la cea dintâi spălare ies din pânză, o pătează și o murdăresc, așa că nici nu se mai poate întrebuința. De aceea, culorile bune pentru vopsitul stofelor și a pânzelor rămân tot cele din buruieni.

La început culorile scoase din buruieni erau puține: *negrul din coajă de arin, negru-cafeniu din coajă de nucă, galben ruginiu din coajă de ceapă, roșu-întunecat din afine sau roșu întunecat* tot din coajă de arin.

Mai târziu, amestecând aceste culori, se găseau și altele. Astfel, amestecând galben cu albastru, se găsește culoarea verde.

Se găsesc chiar și alte buruieni din cari se pot scoate culori cum este *ștevia, laptele câinelui* și altele.

Dela ștevie se întrebuințează rădăcina, care se scoate din pământ, se spală bine și se pisează. Apoi se pune la foc în apă rece. Când zeama se face galbenă-verzuie, se strecoară și se pun firele de lână. Se lasă să fiarbă până ce se capătă un galben-verzui luminos.

Dela laptele câinelui se culeg florile și se pun la fiert cu apă caldă. Când apa se colorează, se scot bine florile și se pun din nou să fiarbă, până vedem că n'a mai rămas culoare în floare. Se scot florile și se pun firele de lână. Când lâna s'a colorat în galben-lămâiu se ia vasul de pe foc și se lasă să se răcească.

Din foi de ceapă se scoate culoarea galbenă-cafenie sau galbenă-ruginie. Se aleg foile uscate de ceapă și se pun la foc cu apă rece. Se lasă să fiarbă până ce apa se colorează în galben-cafeniu. Foile de ceapă se scot, iar în zeama se pun firele pe cari vrem să le vopsim. Se lasă să mai fiarbă puțin și atunci se capătă un galben-ruginiu. Dacă fierb și mai mult se capătă o culoare cafenie închisă.

Culoare roșie-închisă se scoate din afine. Se pun afinele în vasul în care vopsim și cu un lemn le sdrobim bine, până ce iasă toată zeama din ele. Se toarnă peste ele apă caldă și se lasă să fiarbă până ce apa se roșește. Apoi se strecoară zeama și se pun firele. Se lasă să fiarbă mai departe până ce firele au căpătat un roșu închis.

Cojile de anin, de stejar și de nucă încă se întrebuințează la vopsit. Acestea trebuiesc plămădite cu câteva zile mai înainte de vopsit. Uneori plămădirea se face chiar cu două săptămâni mai înainte.

Culoarea, pentru ca să fie trainică, trebuie și împietrită pe fire. Împietrirea se face cu borș sau cu zeama de varză.

Împietrirea firelor se poate face uneori, chiar înainte de a fi puse în vopsea. Se împietresc însă și după ce au fost scoase din vopsea.

După ce firele au căpătat culoarea pe care o dorim, le lăsăm să se răcească în vopsea. Apoi le scoatem și le clătim bine cu apă rece până iese apa limpede. Pe urmă le punem la uscat într'un loc umbros.

Azi, când vopselele din prăvălii sunt scumpe și nici nu se prea găsesc, ar fi mult mai bine ca femeile să înceapă vopsitul numai cu culori din buruieni. E mai ieftin și în aceeași vreme e și mai frumos și mai trainic.

Ion Popu-Câmpeanu

Profesoara de gospodărie

Lucreția Dr. Opreanu

Supă de patlagele cu tăietăi.

Într'o oală se pune apă rece și se adaugă un morcov, un pătrunjel o ceapă, curățită leguma de coaje și tăiată în două. Când leguma s'a fiert, din unsoare, făină și ceapă prăjim un rântaș, stingem cu puțină apă și adărgăm una s'au două ulcele de părdăis fierte și strecurate. După ce s'a îngroșat se pune în oala în care sau fierit legumele, se sarează după gust și se fierbe în ea tăieței mai mici. La masă o servim cu 4-5 linguri de smântână. Cine dorește o îndulcește cu 2-3 linguri de zahăr sau miere. În loc de tăieței, când o punem la masă o servim cu bucăți mici de pâine prăjită.

Cartofi cu sos de mere.

Cartofii se fierb cu coaje cu tot în apă sărată. Fierți se curăț de coaje și se taie în felii rotunde de grosimea degetului mic și se pun într'o cratiță cu ceapă prăjită. Se sarează după gust și se mai prăjesc puțin.

Între timp merele se curăț de coaje, se taie felii în lungime de grosimea unui deget și dela mijloc se scot sâmburii și căsulia lor. Se pun în cratiță, se toarnă peste ele atâta apă rece ca să le acopere și lăsăm să fiarbă. Când merele sunt moi, într'o ulcea punem 3 linguri de smântână, 3 linguri de făină albă, un gălbenuș de ou și frecăm bine cu o lingură ca să nu aibă nici un cocoloș. Îngroșala aceasta o turnăm peste merele fierte, amestecăm ușor, îndulcim cu puțin zahăr sau miere și sosul acesta îl servim lângă cartofii. Cartofii se vor pune într'o farfurie, iar sosul de mere în alta farfurie.

Tăieței cu brânză de vacă și ou.

Tăieței cari au fost frământați cu ou și întinși cu sucitoarea se taie în lungime degetului mic și se fierb în apă clocotită cu sare. Fierți se strecoară și se spală cu puțină apă rece apoi se amestecă cu puțină unsoare sau unt fierbinte.

La o farfurie cu tăieței fierți socotim o ulcea cu brânză de vacă și două ouă. Brânza o trecem prin sită, o amestecăm cu gălbănușele de ou, cu tăieței fierți, cu două linguri de zahăr pisat mărunt, un vârf de cuțit, praf de vanilie și cu albușele bătute spumă tare. Toate acestea se pun într'o cratiță unsă cu unsoare sau unt și presăfăta cu puțin pesmet. Cratița se pune în cuptor și după ce s'a copt și aici la un foc potrivit o jumătate de ceas, se pun pe masă.

Magiunul (lictarul) de prune.

Prunele foarte bine coapte se spală, se scot sâmburii și se pun într'o căldare de aramă (dacă nu avem căldare le punem într'o oală sau cratiță cu smalț) și lăsăm să fiarbă având grija să amestecăm mereu cu o lopată sau o lingură de lem până când s'a îngroșat atât de mult, încât ridicând lopata sau lingura cu magiun, va rămânea pe lingură. Fierbinte se toarnă în oale de pământ spălate și bine uscate. A doua zi oalele cu magiun se pun în cuptorul de pâine (după ce am scos pâinea) iar când cuptorul s'a răcit și magiunul a căpătat o scoarță deasupra, legăm oalele cu hârtie și sfoară și le punem să stea în cămară la un loc uscat.

Cine vrea să aibă un magiun mai fin, după ce coaja prunelor s'a răscuit îl trece prin strecurătoare și-l fierbe până când s'a îngroșat bine.

Dacă magiunul nu-i destul de bine fiert se mucegăiește și se acrește.

Lucrări la păduri

În trei ani s'au făcut lucrări de apărare (amenajare) pe 397. 683 Hectare de păduri, iar deosebit Cap-sul (Casa generală a pădurilor) pe o suprafață de 64.536 Km. părați. S'au împădurit locuri răpoase și surpătoare, pe o suprafață de 96.664 Ha. Puieți buni de planiat sunt 485 milioane. S'a adunat sămânță de arbori 2.623.000 Kgr. S'au tăiat 3.359.500 m. c. (metri cubici) lemn de lucru și 638.304 lemne de foc în 1940/1941 iar în ani 1941/42 și 1942/43 încă o cantitate de 5.500.000 m. c. lemne de lucru și 1.100.000 m. c. lemne de foc.

MUNCA ȘI ECONOMIA

Noi meseriașii, începând dela o vârstă oarecare, începem să fim îngrijorați și să ne gândim la bătrânețea care nu întârzie să vină, aducând cu ele, de multe ori, și necazuri pentru starea noastră materială financiară. În primul rând ne îngrijorează viitorul, cum vom mai câștiga existența și cum vom putea ca să trăim la bătrânețe fără griji și fără ca să fim nevoiți ca să cerem dela altul. Astfel stând lucrurile, dragi meseriași, noi nu putem să ne gândim la altceva decât la următorul lucru: Muncă și economie. Având această lozincă mereu în gândurile noastre, aplicându-o stricte și dragoste vom culege roadele ei. Pentru că după cum bine știți cu toții, noi meseriașii, nu avem o pensie așa de mare la bătrânețe ca să ne putem opri la ea. Noi din tinerețe trebuie să ne gândim cum vom trăi la bătrânețe.

Uneori se întâmplă să vedem că ne vine vre-un bătrân de al nostru să ne ceară bani pentru hrană. Când îl vedem nu l-am cunoscut și l-am întrebat: ce-ai fost când ai fost tânăr? Iar el răspunde: culare meseriaș.

Ne uităm la el și cu inima sfâșiată, îl ajutăm puțințele noastre. Aceștia sunt meseriașii noștri bătrâni. Le tremură mâinile, le tremură picioarele și nu mai pot ca să lucreze, iar dacă în tinerețe lor nu au avut lozincă: Muncă și economie la bază, astăzi este nevoit ca să cerșească. Nu mă îndoiesc că și voi muncii desigur că au muncit cu toții, cu râvnă și dragoste, însă ce folos dacă produsul muncii lor, nu au avut parte ca să fie economisit.

S'au văzut patroni meseriași care având bani nu mai ținut cont, de ziua de mâine, cheltuind bani în neștierea lui D-zeu, fără ca să se gândească la ziua de mâine și mare ne-a fost mirarea când l-am

văzut ruinați și ajunși pe drumuri. În toate astfel de împrejurări intervine cu folos economia care te salvează dela multe nenorociri. Am văzut și văd chiar pe mulți tineri meseriași cari câștigă destul de bine și spunând: Lasă că doară n'o să încep de acuma să fac economie, că până când voi îmbătrâni am destul timp. După ideile lor, ei cred că este bine ce fac și chiar dacă ai căuta să le scoți din cap această idee, este în zadar. Este o vorbă bătrânească care merită s'o amintesc: „Până nu te lovești cu capul de grindă, nu te uiți jos“. Așa este dragi meseriași, pentru că ferească D-zeu, nu se știe ce aduce ziua de mâine; poate ești bolnav, sau cine știe ce nenorocire se abate pe capul nostru și atunci având economia pusă de o parte, ne va fi de mare folos. Iată de ce trebuie să ne uităm în jurul nostru până nu ne lovim cu capul de grindă.

Sunt o parte din meseriași care veșnic îi vezi plătisiți de meseria lor lucrând-o fără nici un pic de dragoste. Lucrează și ei ca să trăiască de azi pe mâine făcând un lucru care de multe ori lasă de dorit.

Este o mare diferență între meseriașul care muncește cu drag și acela care este lipsit de acest simț.

Pe primul ai să-l vezi întotdeauna cu o față îmbujorată, vesel, svelt și bine dispus la munca lui. Pe când la cel de al doilea se obsează dela distanță acea lipsă de dragoste de a munci: și sigur că ei în viața lor nu vor putea progresa. Trebuie să fim pătrunși cu toții de dragostea de a munci și desigur dacă lângă ea se anexează și economia, atunci meseriașii nu vor mai avea tristă soartă de care am mai vorbit. De aceea ar fi de dorit ca munca și economia să ne fie călăuză noastră de toate zilele, pentru că este în binele și folosul tuturor meseriașilor, din clasa noastră socială-muncitorească. Pentru că bine a zis vorba bătrânească, care nu trebuie s'o uităm nici o clipă:

„Strânge la tinerețe, ca să ai la bătrânețe“.

O. BĂLĂNESCU
meseriaș

DUMINECA, IN SAT LA NOI...

Obiceiuri la înmormântare în comuna DEMSUȘ-Hunedoara

În comuna Demșuș (plasa Sarmiseghetuza) în legătură cu înmormântarea, este un interesant obicei care s'a moștenit din moși strămoși.

Ori de câte ori moare vreun tânăr sau bărbat până la vârsta de 40 ani, se obișnuiește ca să se ridice, în apropierea casei, un brad, drept amintire în cinstea dispărutului.

Se aleg nouă feciori, dintre cei mai vrednici din sat, care se duc în pădure, unde, din nouă lovituri de topor, trebuie să taie un brad care e mai frumos.

După tăiere, bradul se duce, la domiciliul decedatului, cu vârful înaintea, iar în urma bradului se formează cortegiul de tineri care — în acompaniamentul clarinetului — cântă așa numitul „Cântec al Bradului”. Acest cântec se cântă pe tot parcursul drumului, până la locuința decedatului, unde, după solemnitatea ridicării bradului, se face pomana mortului, cu colac și juică.

Redăm mai jos „Cântecul Bradului”, din care se constată darul poetic și puterea de făurire a țăranului român :

— „Brad înșecinat (încetinat),
Die unde — ai tunat?
Dila vârful die muncie,
Cu vârful 'naince,
Pe pietri mărunție.
Brad înșecinat,
Șine chi-o tăiat?
Nouă fișoraș,
Tot cu'n toporaș.
Toți or dat odată,
Pân' ci-or pus la vatră.
Până ci-o tăiat,
Tot or fluierat.
Până ci-or adus,
Jos nu ci-or mai pus.
Ci-or tunat în sat,
Să-ți capeți ortac.
Dar ortacul tău,
Șcie-l Dumnezău.

Brad înșecinat,
O, nu-ți pare rău
Die munciele tău?
— Ba, mie că-mi pare,
Dar n'am șie fășie.
Ieu când am plecat,
Acolo am lăsat:
Ierburile 'ntregi,
Izvoarele rieșie (reci),
Ierburile spălăcie.

Izvoarele curacie
General voinic,
Măicuță-i nu-i plașie,
Die nevasta te,
'Naltă și stufoasă
Și die noi făloasă;
Că ie-i îmbrăcată,
In coajă uscată,
Că ie-i învălită,
In frunză 'ncreștită“.

Graiul Hunedorenilor se aseamănă foarte mult cu graiul dulce și muiat al Moldovenilor, Maramureșenilor și Bănățenilor.

GRIGORE HOLDIȘ

Câteva rețete pentru viață

Socot că îți va fi de folos, iubite cetitorule, câteva sfaturi pe cari le recomand, aici. Ele nu alcătuiesc proprietatea nimănui, tocmai de aceea, le dau, aici, în vileag, ca să slujească binelui de obște :

1. De ai ajuns pradă unei porniri spre mânie, du-te afară în natuaă, unde nu e șipenie de om, și strigă, în cele patru vânturi: „Vai ce mare prost sunt eu“.

2. De te încercă un simț de nemulțumire: Ia-te la drum spre locuințele săracilor. Uită-te bine la cocioaba lor sărăcăcioasă, și strâmtă, cu paturi și haine de mizerie. Privește și trage seamă, ce au ei de mâncare, acolo, dimineața, la amiază și seara, ce se găsește pe meșcioara lor. Intreabă, ce câștigă ei, și caută și ți dă seama oare tu, ai putea, să ieși la cale cu mîca lor leafă?! Veți vedea atunci, când te vei întoarce la căsuța ta, că toată nemulțumirea, te-a părăsit.

3. Când simți pornire spre mărire deșartă îndreaptă-ți pasul spre un cimitir, adevărat la locuința celor morți, și pune-te și citește inscripțiile de pe crucile de acolo: Ele îți arată sfârșitul oricărui sdroabe din o viață de om. Un mormânt, — îți spun ele — îți va fi și ție casa de odihnă. O mână de pământ, îți va sluji drept perină și razim capului tău, putreziciunea îți va fi soarta, iar vermișii îți vor ține societate.

4. Când se apropie de tine descurajarea: Privește la binele, ce ți l-a dat D-zeu, în viața de dincolo și încă, ce ți-a făgăduit, pentru viața de dincolo.

5. Pentru cazul, că ai ajuns pradă fricii și unor încercături neplăcute, încă îți voi da un leac: Ori ce necaz ai fi, de suferi cu trupul sau cu sufletul tău n'ai decât să arunci spre Domnul, grija ta și El va ajuta și-ți va purta de grijă.

6. Iar dacă gândurile triste te muncesc, te demn, din tot sufletul, să mergi, și să cercetezi pe cei sărmani, să cauți pe cei bolnavi, la patul lor suferință, pe văduve și pe orfani, dându-le ajutorul tău. Da, împarte-le, din câte ai, câte ceva. Citește-le câte din viața de suferință a Mântuitorului și câteva rânduri de mângâiere din Sft. Carte și nu mai puțin, câțiva Psalmi de laudă, din cartea lui David. De sigur, ție îți vor fi mai de folos, decât acelor.

Toate aceste rețete, au fost încercate și găsite pline de efect și contra altor boli, ca de pildă: de sgârșenie, a mândriei, a egoismului. Durere, dintr-unul dintre cei ce pățimesc de relele rușinate, nu se scutesc de aceste leacuri, tocmai pentru că sunt simple.

Pr. GH. F. PREȘMEREANU

P E R S O A N E L E :

1. Sofia, bătrână de 70 ani, bogătașa satului.	6. Saveta, femeie săracă din sat.	15. Maria,
2. Marta, fata Sofiei, văd. de războiu,	7. Iancu, de 14 ani	14. Monica,
3. Ileana,	8. Floarea, de 12 ani	15. Ioana
4. Mina,	9. Maria, de 10 ani	} fete din sat.
5. Traian,	10. Ion, de 7 ani	
	11. Nicolae, de 5 ani	} copii Savetei
	12. Toader, soțul Savetei concentrat	
		} Colindători, feciori, fete, copii, zicanți, vecini, vecine.

FOIȘOARĂ
Intr'un Ajun*
Teatru în două acte și un tablou
de PETREA DASCĂLUL

ACTUL I.

Acțiunea se petrece în casa bogătașei Sofia Moldovanu, a cărei unic nepot, Traian, e dus pe front de mult timp și de câteva săptămâni nu are nici o știre dela el. În camera largă cu o masă în mijloc, câteva scaune, lavițe pe de laturi, cuiere bătrânești, stelaje cu vase, mașină de gătit, cuiere vechi, oglindă etc., este curățenie și rânduială.

La ridicarea cortinei, Sofia șede pe un scaun, aproape de foc. Are în mână un toiag, cu care răcăie în podea, vorbind singură cuvinte neînțelese. Marta la masă, privește lăcrimând o fotografie a lui Traian. Din când în când oftează. Ileana se gătește

*) Piesa a fost jucată pe scenă a Teatrului Comunal din Sibiu, de către extrascolarele din Municipiu, în seara zilei de 17 Decembrie 1942 și a fost primită călduros de numerosul public prezent la spectacol.

Cine dorește să o joace, să păstreze numerii în care va apare. Altcum, piesa se va tipări și în broșuri, putându-se procura dela librăriile din Sibiu și dela autor. (Biblioteca Astrei).

în fața oglinzii. Mina, în haina de sărbătoare, privește jur împrejur. E zi de Duminecă. Afară zăpadă și frig. În casă e cald, dar un aer de supărare apasă asupra sufletelor. S'aude: toaca și clopotele sunând de slujbă.

SCENA I.

Marta, Sofia, Ileana, Mina.

Marta. (Intr'un târziu, oftând) Traianu' mami! Traian!
Sofia (Întoarce capul spre Marta. O privește lung, încrunțată. Bate cu toiagul în podea; bolborosind) Nu te... ma... tu... to...

Ileana: (Dela oglindă). Trage 'n biserică. (Iși așează năframa). Cât de bine și curat s'aud clopotele! Să vede, că-i senin...

Mina: (Privindu-se în jur). Ascultă!... Gândești, că trag de mort'.

Ileana: (Cu privirea spre mamă-sa) D-ta, mergi la biserică, mamă?

Marta: (Lasă fotografia pe masă. Otează adânc).

Merg și eu... (Se ridică încet). Dar voi să merg înainte! Duceți prescurile și pomelnicul!... ierte Dumnezeu pe cei morți!... Iar pe cei vii (Iși șterge ochii. Plânge). Băiatul mamei, unde ești? Unde să te punem? Intre morți și între vii? (Încet, tristă, umblă de colo până acolo.)
Mina: (Naivă). L-am pus în pomelnic, între mama!

Ileana: (Se desparte de oglindă. Vine la mami. Încearcă s'o îmbrace). Mamă! Nu ți-am spus? Am visat pe Traian. Doamne! Vesel și frumos mai era! Părea c'a venit acasă.

Mina: Poate vine în concediu... El a stat destul în armată.
Sofia: (Aspru, bătând cu cărja în podea). Pleacă odată!... Rămâneți cu prescurile neslujite... (Căută dragu' bunichii, drag!... (Bolborosește înaintea).

Ileana: (Luând traista cu prescurile). Azi să ne rugăm în biserică din tot sufletul nostru. Să-l aducă Dumnezeu acasă...

Mina: (Copilăroasă). Eu zic trei Tatăl Nostru și...

Multe și de toate = Sfaturi folositoare

Din viața veteranului maestru tâmplar:

IANCU COLIBAN, dela Brașov

În cele ce urmează înfățișez viața și sbuciumul celui mai bătrân meșteșugar, care pe drept cuvânt merită supranumele de „veteranul meseriașilor români întreaga țară”, ca să servească generațiilor de azi de mâine ca îndemn în lupta de afirmare și de existență. Datele sunt luate din un memoriu alcătuit de însuși maestru tâmplar în mobile, construcții și sculptor, Iancu Coliban, dela Brașov.

Școala primară a terminat-o în anul 1863, cu nota foarte bine cu distincții. Din fragedă tinerețe simțea o deosebită dragoste pentru bransa tâmplăriei. Tatăl său, vechiul negustor, cu mare greutate s-a aflat în Brașov în anul 1869, un maestru polonez de origine, care să-l primească în atelierul său de sculptor și artă decorativă, pe tânărul Iancu Coliban.

În anul 1874, în urma unei probe practice care a constat din executarea unei mese „de tras” pentru 18 persoane, stil francez, lucrată în nuc și a unui dulap, a obținut diploma de calificare din partea comisiei de examinare, formată din „meseriașii Zunftului”.

După legea austriacă a organizării meseriașilor, în vigoare pe atunci, urma să facă un stagiu de trei ani în străinătate, pentru a putea deveni maestru calificat. Astfel a avut ocazia de a colinda pe jos întreaga Transilvanie, Ungaria și Australia, în care timp — spune veteranul meseriaș — n'a prea întâlnit picior de meseriaș român.

După 3 ani se înapoiază dela Viena, este încorporat la armată la Reg. 2 austriac, de unde se eliberează după 3 ani, cu gradul de sergent major. După căsătoria la vatră, în anul 1880, un maestru din Bihor, V. Popovici, așezat la Brașov, îi încredințează conducerea atelierului său, de constructor de mobile. Într-un timp, drepturile de breaslă trec și fac parte din prerogativele poliției.

Maestrul Coliban trece în țara liberă prin „Vama Cucului”, și sosește pe jos la București, orașul dorit de dânsul. Aici, era un însemnat număr de meseriași străini. Vrednicii meșteri români: Grigore Veliciu și D. Dobrescu îl angajează ca șef de atelier și în anul

1882, i-se eliberează un certificat din partea societății constructorilor. Participă la expoziția din Sibiu, din anul 1881, se căsătorește și după cum spune, s'a decis a lua pe cont propriu, era căutat și lucru mergea strună.

În asociație cu un bătrân transilvănean dela Turda Gheorghe Pautean, a luat în antepriză luările de tâmplărie la școala mil tară din Dealul Spirii, precum și la alte edificii importante ale Ministerului Armatei.

În anul 1886, a fost chemat de Miniștrii: Brătianu și Rosetti, ca să înființeze un atelier de tâmplărie la penitenciarul de minori dela Milea. Se reintoarce la Brașov, unde 32 de ani, a lucrat la toate instituțiile românești, ca: școli, biserici ș. a.

În anul 1902, e trimis în delegație din partea Corporațiunii Meseriașilor, la expoziția din Budapesta.

Pentru o și mai bună pregătire profesională, în anul 1905, a absolvit cursul de contabilitate al Școlii de Meserii. Corporațiunea Industriașilor îl recomenză pentru munca și activitatea dezvoltată. În anul 1919, a fost ales președinte al Societății socialelor români din Brașov „Lumina”.

În anul 1922, a fost chemat la școala sup. de arte și meserii, ca maestru practic în ramura tâmplăriei, căci nu se găsea meșteri români, unde a funcționat până

în anul 1929, fiind destins cu medalie din partea Ministerului Industriei și Comerțului. Între anii 1915—1935, a predat la școala de ucenici industriali, desenul special.

A fost omagiat și sărbătorit în anul 1936 de către următoarele instituții: Camera de Muncă, Chestura Poliției, Camera de Industrie și Comerț, Ministerul Muncii și de Școala Superioară de Artă și Meserii.

Veteranul meseriaș amintește în însemnările sale că în lunga-i carieră de breslaș, a avut norocul să iasă din mâna sa peste 200 de elevi bine instruiți spre fericirea neamului nostru.

Veteranul nostru meseriaș, după cum reiese din cele spuse până aici și după cum însuși declară nu-i mai munca neîntrecută i-a făcut plăcere și i-a adus bucurie. El nu s'a mulțumit însă numai cu munca de atelier, ci timpul liber l-a folosit pentru a-și îmbogăți mintea și sufletul dimpotrivă, având deosebită plăcere pentru paginile de istorie națională, cea-ce rezultă din „Precuvântarea” broșurei cu pregătitul: „Revoluția lui Hoția, Cloșca și Crișan” scrisă de el în anul 1919 și tipărită la Brașov (40 pag.). În Precuvântare iudeamnă pe iubii săi meseriași prin următoarele: „Cetește-le rând pe rând, că nu este alta mai frumoasă și mai de folos în viața omului, zăbavă — cum zice cronicarul — decât cujițul cărților, să vezi că Românul, chiar sub jugul robiei, era stăpânit de virtuțile strămoșești și bucurăși își dădea viața pentru libertatea și fericirea neamului său, iar la urmă să scoți învățtură, căci istoria este învățătoarea vieții.

A scris și poezii, una dedicată în anul 1904 Societății sodalilor români din Brașov „Lumina”.

Astăzi, veteranul nostru meseriaș, Iancu Coliban, are vârsta de 87 de ani și după cum spune e primul meseriaș tâmplar român din întreaga țară.

De pe culmea acestor ani, poate privi cu satisfacție cu legitimă mândrie de român și meseriaș la viața sa petrecută în sbucium, întotdeauna însă cu dorința de mai bine pentru sine și neamul său. Cei doi fii dețin locuri de onoare, unul Lt. Col. iar fiica este absolventă a Școlii de copii mici.

Pentru meseriașii noștri, el rămâne icoana pilduitoare a muncii, a cinstei, pentru că rar murilor chiar și în alte resorturi ale vieții, se poate prezenta cu o mai vădită stăruință spre perfecționare.

Pentru noi, viața și lupta veteranului meseriaș Iancu Coliban dela Brașov, înfățișată pe scurt aici, rămân ca o icoană; ce poate un meseriaș harnic, cinstit, român bun, care munca de fiecare zi o impodobea și cu o cultură necesară omului întreg.

Bunul Dumnezeu, să-i lungească firul vieții încă cu mulți fericiți ani.

Emilian Cloran

MASINI DE CUSUT

PFAFF -- HAID & NEU
BICICLETE
PENTRU DAME și DOMNI

Cărucioare pt. copii - Jucării

Foarte avantajos la

Rudolf Nussbächer
SIBIU, PIATA REGELE FERDINAND Nr. 3

Născători... Zău, că zic... Bine fac, mamă? (și îmbrățișează mama).

Marta: Bine, draga mamei, bine. (Își mângâie copilul). Rugăciunile copiilor sunt totdeauna bine primite de Dumnezeu... (Blând). Plecați! Să nu ajungeți prea târziu... Viu și eu îndată...

Sofia: (Oftând adânc și prelung)... Nu m'o bate Dumnezeu!? Să-l plâng și pe el, ca pe tatăl său... Să fiu plătită cu un Traian... Să nu mi-l mănec războiul și pe-al doilea... (S'aud din nou clopotele). Grăbiți-vă c'or trage a douăoră... (bate cu toiagul în podea, a mânie. Bolborosește înainte).

Ileana: Nu ne mai pomeni și de tata, bunico! Doar nu ne-o fi uitat Dumnezeu chiar de tot... Să fim plătiți cu moartea tatii, din războiul trecut... Și să ne cruțe pe Traian...

Mina: Bine zice, bunica... Par'c'ar trage-a douăoră... Hai, să mergem! Să ne rugăm pentru Traianul nost... Vai de-ar veni acasă! Să-l mai văd odată!

Un glas de-afară: Ileana! Mino! Sunteți gata? Veniți! Pleacă fetele din școală... Mergem cu rândul la Sf. Biserică.

Ileana: (Gata de plecare, răspunde din casă celei de afară). Așteptați-ne! Venim și noi. (Spre Marta). Li Monica... Ne cheamă... Acum pleacă și fetele cari s'au strâns în școală... (Grăbită). Noi mergem, mamă! (Les amândouă fetele).

Marta: (Oftând). Mergeți în pace, fetele mamei!

Sofia: (Bătând cu toiagul în podea, strigă în urma lor). Rugați-vă și pentru bătrânețele mele! Vedeti, că-s cu'n picior în groapă... De mine și-o uitat toată lumea... Azi, mâine, mă duc la Tra-

ianu' meu... (Plângând tare). Tata și feciorul!... O fi prea mult, Doamne! (Continuă să plângă!)

SCENA II

Sofia, Marta.

(Dinspre stradă pătrund frânturi de cântec frumos. Se va alege cântarea cea mai potrivită timpului și locului, și se va cânta într'o cameră apropiată, ca să se audă bine).

Marta: (După ce a ascultat un timp mai lung, până ce nu s'a mai auzit nimic). Ce frumos! Câtă rânduială!... Par'că n'am fi în satul nostru... Merg cântând, voioase la Sf. biserică... Toate... Și în rând... Câtă deosebire! Mai de mult, cine și când vrea... Una de vreme, alta târziu... Cele mai multe de loc... Le stătea mintea la alte griji... Astăzi? Bună creștere se dă fetelor. Cercetează biserica regulat. Strâng pentru cantină, pentru răniți și pentru săraci. Ingrijesc de orfani și văduve. Impart ajutoare... întind o mână de...

Sofia: (În timpul când vorbea Marta, o urmărea cu ochi mari prin casă, bătând a mânie, din când în când cu toiagul în podea, cătrănită). Cu cine și de cine vorbești?

Marta: (Mulțumită oarecum). De fetele din sat... De extra-școlarele, cum li se mai zice, acum. Bune mame și vrednice românce se vor alege din ele!

Sofia: (Curioasă, tușind) Și cine-s alea?

Marta: (Se pregătește grăbită). Cine?... Cine, să fie? Fetele din sat.

Sofia: (Mirată și ciudoasă). Cari fete? Ale cui? Că satu-i mare. N'or li ajuns toate la fel?

Marta: Cari? Toate... Ileana și Mina noastră... Monica vecinului, Maria Logofătului, Anica Morarului, Săia, Măia, Raveca Munteanului, a clopotarului, a Săneftii, a...

Sofia: (Bătând cu toiagul în podea aspru). Și tu-ți lași fetele să umble cu oricine? Cu a oricui? Hai, hai, Marto, hai! Vei vedea tu pereți beți pe... Adecă beți pe pereți... (Incurcată). Ia ui, că m'am incurcat la vorbă de necăjită ce-s... (Vrând să se dereagă). Le-or ieși fetelor vorbe slabe, că ști, spune-mi cine ești, ca să-ți spun cu cine te însoțești... Sau, nu știu, cum dracu să zic...

Marta: (Gata de plecare). S'au schimbat vremurile mamă. Și nu-i rău așa... Nu numai uniți în cutete și simțiri trebuie să fim, ci și uniți în tapte bune. Numai așa se mai pot birui valorile necazurilor de tot soiul. Unde-s mulți puterea crește... (Bătrâna bate ciudoasă cu cărja în podele). Așa mamă, așa. (Dinspre stradă s'aud sunetele marșului:

Treceți batalioane române Carpații,
Nădejdea e numai în voi
Sărută-ți copile părinții și frații,
Și-apoi să mergem la război...

Is premilitarii!... Au plecat și ei... Săracu Traian!... (oitează adânc). Cât de mult iubea el premilitaria... De-ar fi acasă!? (Își șterge lacrimile). Mă duc, mamă!

Sofia: (Ciudoasă). Te duci!... Te duci! Da' pe la slugi n'ai dat cu ochii... Își fac de capul lor... Așa o să rămânem săraci.

Marta: Las că poartă, Ion, bătrânul grije de cei pe-afară. (Spre Sofia) Dumniata incuie-te în casă și nu descuia nimănu. Își mulți streini prin sat... Și între mulți poate fi vre-unul rău... (Din ușă). Mai uită-te și la mâncarea de pe foc!... Trage-o la o parte! (Iese).

(Va urma)

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI“

Să ne sprijinim!

Intr'un oraș, așezat în mijlocul unui ținut românesc, în fața unei prăvălii s'au oprit, într'o zi de mărturie, doi țărani din apropiere, cari nu mai fuseră de vre-o trei luni la târg. Voiau să-și cumpere câte o coasă și câte o furcă de fier. De patru ani de când se deschisese prăvălia purtând firma „Magazia Ilie Bunea“, ei tot de aici își cumpărau uneltele de fier de care aveau o lipsă în gospodăria lor. Se uitară mirați la prăvălie. Ușile erau încuiate, iar firma nu mai era nicăiri.

— Se vede că s'a mutat de-aici, zise unul.

— Dacă s'a mutat rău a făcut, că era un loc potrivit și la îndemână.

— Să întrebăm pe cineva, unde s'a mutat magazia lui Ilie Bunea.

Întrebară pe vre-o patru cincii trecători, cari înălțară nepăsători din umeri. În sfârșit, un pantofar român din apropiere le dădu răspunsul:

Nu s'a mutat nicăiri. A închis prăvălia și a plecat din oraș.

— S'a săturat de negoț?

El nu s'a săturat, căci era un om priceput și harnic, dar i-au intrat în prăvălie tot mai puțini cumpărători. Nu-i mai mergea negoțul.

— Păi, bine, noi tot dela el cumpăram. Ținea marfă bună.

— Ținea, dar alte prăvălii de fier au început să vândă cu ceva mai ieftin, și oamenii au alergat acolo. Nu se uitau că dacă era cu ceva mai ieftin era și cu mult mai proastă. Așa-s românii noștri: aleargă tot unde e mai lesne. Dacă n'au mai venit românii să cumpere dela el, cine să vină? Că străinii nu calcă pragul unei prăvălii românești. Ai noștri însă nu-și bat capul cu asta. Magazia lui Ilie Bunea era singura prăvălie de fier în tot orașul — poate știți.

— Să știm, cum să nu!

Cele care i-au făcut concurența sunt toate străine. Dar pe românul nostru nu-l împiedecă asta să nu cumpere de acolo. Și să vedeți acum unde am ajuns. După ce Ilie și-a închis magazia, ceilalți au urcat prețul peste cât era la Ilie, și așa oamenii plătesc acum marfa și proastă și mai scump. Căci străinii cu prăvăliile asta au voit: să-l facă pe omul nostru să-și închidă magazia. Ce vreți să cumpărați?

Cei doi români i-au spus.

— Acum, nu aveți încotro, trebuie să mergeți la o magazie străină. Acolo vă veți convinge singuri de vorbele mele: marfă mai slabă și mai scumpă decât cum era la Ilie. Așa-s românii noștri: nu se sprijină unii pe alții. Parcă eu cu meseria mea am sprijin mare dela ai noștri? Și eu știu face ghetete domnești, dar credeți că mulți domni de români îmi dau mie să le fac ghetete. Li pot număra pe degete.

— Rău lucru dacă nu ne sprijinim! zise un țaran.

— Se tot spune că noi nu ne pricepem la meserii și la negoț! E o minciună. Ilie s'a priceput, dar ce folos? El era începător și n'a putut ține concurența cu magazinele străine; nu-i dădea nici mână căci marfa lui era mai bună. Dar dacă nu ne sprijinim noi, cine o va face?

Cei doi români clătinară supărați din cap, și porniră spre o magazie de fier străină, pe care o știau într'altă uliță.

— Pagubă de domnu' Ilie!

— Mare pagubă, răspunse celalalt. Să vedem acum când se va mai deschide aici o prăvălie românească!

Despărțemintele noastre la lucru

Săliște

Adunarea despărțământului ASTRA și premierea celor mai frumoși copii.

An de an, în adunările generale, conducătorii despărțământului „Astra“ din Săliște, fac o dare de seamă publică, despre activitatea desfășurată atât pe tărâm cultural și economic în Săliște și plasă. Această adunare generală a fost întotdeauna încadrată cu un program artistic care dădea un cadru cât mai sărbătoros adunării. În anul acesta s'a depășit cu mult această manifestare și adunarea generală a despărțământului Astra din Săliște, ținută Duminecă la 10 Oct. în sala festivă a școlii primare din localitate, a fost o adevărată sărbătoare a „mărginimii“. Pe lângă programul de o sensibilitate artistică s'a decernat și premii în valoare de peste 50.000 lei, celor mai frumoși, mai sănătoși și mai îngrijiți copii din plasa Săliște.

Onorată cu înalta prezență a destoinicului și harnicului prefect al județului Sibiu, d. general Negoescu însoțit de distinsa D-Sale soție și de d-nii prof. univ. dr. Gh. Popovici, dr. Cosma, inspector sanitar județean, prof. univ. dr. Ioan Moga, Pantelimon Bratu, subprefect, de d. Nicu Martin și alți reprezentanți ai asociației din Sibiu, adunarea generală a Astrei a fost deschisă la orele 15.30 de președintele local S. S. părintele protopop Dr. Dumitru Borcia.

În asistență am remarcat pe lângă distinșii oaspeți pe d-na Elena dr. Borcia, dr. Dragomir cu soția, dr. Toma Ambruș cu soția, d. Ioan Bârsan, primarul comunei Săliște, cu D-na, d. Solomon Duma, notar, cu D-na, prof. Alexandru Iosof cu soția, prof. Const. Iosof, Dumitru Ținea cu soția, Ioan Bârsan, judecător

Sibiu, Petre Trailovici, Nicolae Hociotă cu soția, Fran. Crișan cu D-na, prof. Dumitru Floașiu cu D-na, d-na Veturia Lefter, Nicolae Giurgiu, director, d-na prof. Mihalca, Izidor Duma, Ing. Dobrotă, reprezentanții autorităților și conducătorii Astrei din satele Sibiel, Aciliu, Mag, Săcel, Galeș, Tilișca și o asistență numeroasă. În cuvântul de deschidere părintele protopop dr. Dumitru Borcia, președ. după ce salută și mulțumește d-lui prefect d. General Negoescu pentru onoarea ce o face comunei prin prezența D-Sale în mijlocul sătenilor, după ce scoate în relief munca neobosită și concursul pe care d. prefect al județului Sibiu o depune și-l dă neconținut în toate domeniile de activitate. S. Sa face un scurt istoric al activității scoțând în evidență rolul pe care îl joacă Astrs în viața și evoluția satului românesc.

La cuvântul d. Nicu Martin din organizația județeană a Astrei, care arată în cuvinte pline de căldură activitatea conducătorilor despărțământului Săliște. Are numai cuvinte de laudă pentru munca depusă neprecupețit și desinteresat pe tărâm cultural.

S. S. părintele Ioan Isacu secretarul despărțământului citește raportul de activitate pe anul 1942/1943. Din raport reese că s'au ținut numeroase conferințe în toate domeniile urmate și de lecții practice în toate satele din plasă. Școlile țărănești au funcționat și au dat roade foarte frumoase. Raportul secretarului este oglinda cea mai fidelă a unei munci prestate dezinteresat, mânați numai de un singur gând, dragostea de țară și neam.

Primit cu ropote de aplauze, a luat cuvântul d. general Negoescu prefectul județului Sibiu. Reprezentant al Guvernului ține să aducă cuvânt de laudă pentru toți acei cari muncesc în sensul ideilor Conducă-

torului Statului d. Mareșal Antonescu, să încurajeze și să ajute tot ceea ce se face pentru ridicarea satului românesc, după cum tot Domnia Sa este primul care luptă contra acelor ce urmăresc o destrămarea ariei sociale. Face apel la conștiința mărginenilor, care are încredere, și cărora le cere o strânsă colaborare în munca constructivă. Cuvintele i-au fost perite de aplauze.

Societatea corală din Săliște, condusă de dirigicul și talentatul dirijor Aron Bogdan, a delectat atența cu numeroase cântece și doine ardelenesti.

Înainte de a se trece la premiera celor mai frumoși, mai sănătoși, mai îngrijiți copii, d. dr. Gh. Popovici prof. univ. ține o conferință în care dă o serie de sfaturi medicale foarte folositoare mamei și părinților. După această conferință, d. dr. Cosma inspectorul sanitar regional, elogiind specificul și munseja mărginenilor, premiază pe următorii copii și siși de comisie ca cei mai frumoși și mai sănătoși. Premiul I. Radu Maria 5.000 lei, premiul II. Iana Petru 5.000 lei, după care urmează premii de 4.000 lei, 3.000 lei și 1.000 lei și câte un Kgr. de zahăr. Sunt premiați: Popescu Paraschiva, Bujac Nicolae, Măndreanu Maria, Tipuriță Ana, Loloi Dumitru, Păuș Ioan, Sava Maria, Vasu Nicolae, Roșca Paraschiva, Trif Aurel, Tarcea Nicolae, Grecu Ioan, Voicu Ion, Opreș Nicolae și Joandrea Viorel, toți din Săliște. A mai fost premiați Frăcea Paraschiva din Vale, Popovici Vasile, Bratu Dumitru, Bunea Maria, Lalu Maria, Bratu Maria din Tilișca, Parția Paraschiva Galeș, Ivan Măndreanu Aciliu, Lal Ștefania, Munteanu Maria, Ciorgodă Ioan, Apolzan Maria, Văleanu Ioan, toți din Sibiel. Părăianb Ana din Cacova, Cazan Alexandru și Comșia Ana.

Premiile au fost date de către Serviciul Sanitar Județean, Prefectura Jud. Sibiu și comunele respective.

Un prețios rol a jucat în selecționarea acestor copii d. dr. Dragomir, medicul circumscripției Săliște, secondat cu mult zel de d-șoarele Ana Cojocar, Mălăuș Ana, Ciochina Elena, surori de ocrotire în Săliște, și de Jurca Paraschiva Sibiel, Mocanu Maria Săcel și Banciu Paraschiva, soră de ocrotire Tilișca.

Toate mamele cu copii premiați au format pe scena sălii cel mai frumos și mai emoționant tablou. Mamele cu copii în brațe, plini de sănătate și de viață, aceste mame românce dovedesc țărnia neamului nostru. Laudă lor. Concursul organizat este cel mai bun stimul pentru creșterea și îngrijirea copiilor.

Pe drept — și foarte surprinși — ne vine totuși o întrebare plină de neliniște și teamă.

Unde sunt mamele — soțiile de funcționari și intelectuali — de aici dela sate? Ele nu mai nasc? Intelectualii satului nu mai sunt aceia cari dau printre primii exemplul cel bun?

D. părinte protopop dr. Dumitru Borcia, președintele despărțământului Astra din Săliște, declară adunarea generală închisă, într'o atmosferă plină de armonie și veselie, în clinchetele de ingeri ale copiilor.

NICOLAE POPA

Adunarea generală

a despărțământului „Astra“ Brașov

Adunarea generală a despărțământului ASTRA-Brașov, s'a ținut la Brașov.

După oficierea serviciului divin, d-nul dr. N. Căliman, președintele despărțământului Brașov, deschide adunarea.

„Scopul Astrei, a spus d. președinte, a fost în trecut, ridicarea culturală a păturei țărănești din Transilvania, iar astăzi acest scop este multiplicat prin faptul că urmărim ridicarea culturală, economică și sanitară, nu numai a păturei țărănești, ci și a muncitorimeii române din Transilvania“.

Muncitorii înșiși vor fi îndrumați în spre credința și statornicia care hrănește și adăpostește sufletul țărânului român. Așa precum au făcut cei mai luminați

(Continuare în pag. VII.)

Intâmplări de peste săptămână

Inspecțiile D-lui Mareșal Antonescu

Conducătorul Statului, D-I Mareșal Antonescu a inspectat diferite autorități, așezăminte publice și întreprinderi din județele Vlașca, Teleorman și Roman. Pretutindeni a aflat la muncă harnică și pe sămânți și pe slujbașii dela diferite autorități administrative. După inspecție s'a publicat un tablou lung cu toate defectele, orașele și întreprinderile pe cari le-a cercetat, fiind cuvinte de laudă pentru toți muncitorii harnici.

A murit soția poetului Coșbuc

S'a stîns la București, după o cinstită văduvie de 15 ani, soția marelui poet ardelean Gh. Coșbuc, Dna Elena Coșbuc, n. Solec. A fost petrecută la locașul ei veci de mulți refugiați ardeleni din finutul Năsăului. Adormita în Domnul a fost o soție și o mamă devotată, care a înseninat zilele poetului prin firea sa blândă și devotată. Gh. Coșbuc n'a avut norocul să trăiască cu ochii Unirea pe care a căutat-o de atâtea ori în mare căldură și credință, iar soției sale i-a fost să ajungă zilele grele când țara în care s'a născut să fie iar ruptă de trupul României.

Odihnească în pace!

Bonurile pentru încălzăminte

Arovizionarea cu materiale pentru reparațiuni sau încălzăminte de comandă și cu încălzăminte gata a funcționarilor publici și pensionarilor, se vor face exclusiv prin Economatul General al Funcționarilor Publici și Economateld dependente.

Se va elibera Economatului General al Funcționarilor Publici spre distribuire, numărul de bonuri pentru reparațiuni pentru încălzăminte de gata corespunzător cotelor și comenzilor speciale ce s'eu atribuie acelui Economat.

Aprovizionarea invalizilor, văduvelor și orfanilor război, se va face numai prin comisiunile de eliberare bonurilor depe lângă primării.

Comisiunile vor elibera acestora, cu precădere, bonurile pentru reparațiuni pentru încălzăminte de comandă și pentru încălzăminte de gata.

Legea pensilor a fost din nou modificată. Dacă între soțul funcționar public este o deosebire de vîrstă peste 25 ani, soția nu va mai primi pensie după moartea lui. Soțiile nu vor mai primi pensie după moartea soțului dacă n'au trăit împreună cel puțin zece ani. Noua calculare a pensilor se va face după timpul servit.

Adunarea generală

a despărțământului „Astra” Brașov
(Continuare din pag. VI.)

urari ai noștri, muncitorii industriali se vor aduna înșiși în pridvorul duhovnicesc al țarinei.

„Cine nu se identifică cu luptătorul intelectual pentru existența națiunii românești, se exclude singur din sânul națiunii”. Cu aceste cuvinte, dl. dr. N. Călinescu declară deschisă adunarea generală a despărțământului Astra-Brașov.

In numele sațelor brăne, dl. dr. Stoian, roșu cuvântul de bun sosit, și-și exprimă caldă satisfacție ce îl cuprinde la acest început de întoarcere a țării în mijlocul vetrelor sătești. D-Sa aduce mulțumiri numeroșilor oaspeți, precum și comitetului de conducere care a inițiat acest înviator popas.

Dl. prof. Ioan Colan, secretarul despărțământului Astra-Brașov, citește raportul de activitate al anului trecut.

Din expunerea D-Sale, se desprinde participarea țării la efortul național, războiul creind o sumedenie de lipsuri în domeniile: cultural, economic și sanitar. Asociațiunea a sporit străduințele sale de îndrumare și curățenie.

Se cuvine a fi menționată activitatea „Gazetei Transilvaniei”, care, după cum spune dl. prof. Ion Colan, depășește cadrele de activitate ale Astrei, deoarece prin linia sa națională ce și-a impus-o dela început, este astăzi organul cultural al Transilvaniei, neavând nici un caracter local.

In țară

Noul ministru al lucrărilor publice și al comunicațiilor a fost numit D-I Ata Constantinescu, fiul fostului ministru Alexandru Constantinescu.

****

Refugiații din Ardealul de Nord

Comisariatul refugiaților din Ardealul de Nord a publicat următoarea statistică încheiată în Aprilie 1943.

După sex	Anul 1940	1941	1942	1943
Bărbați	49522	21704	41845	5701
Femei	39065	13728	29465	4163
După vîrstă				
Sub 16 ani	20543	7338	15520	1834
Intre 16—20 ani	12937	6346	10048	1189
Intre 21—40 ani	37060	13651	31375	5223
Intre 41—55 ani	12989	4432	9089	1374
Peste 55 ani	5058	3665	5287	294
După profesioni				
Țărani	6884	6837	12629	1572
Lucrători	5073	4103	9665	1431
Meseriași	4857	2236	3329	1181
Comercianți-industriași	1109	413	554	114
Funcționari publici	11143	2598	4912	429
Funcționari particulari	2518	692	867	91
Profesiuni libere	625	186	148	4
Studenți-elevi	13728	3259	5215	705
Preoți	709	173	348	9
Profesori-Invățători	3276	474	1510	60
Avocați	656	140	139	9
Medici	482	88	144	9
Ingineri	297	69	155	8
TOTAL	88587	35432	71310	9864

****

Refacerea iazurilor

Pentru refacerea iazurilor, Ministerul agriculturii și domeniilor a prevăzut ca arendașii să fie obligați să întreprindă aceste lucrări de refacere.

In felul acesta au fost refăcute 30 de iazuri.

De peste hotare

In zece săptămâni germanii au scufundat 140 de vase de 785.000 tone, iar 284 vase au suferit mari stricăciuni, prin submarine și avioane.

****

Anglia nu mai recunoaște regelui Italiei titlul de împărat al Abisiniiei, cu toate că guvernul Badoglio, al Regelui, a declarat acum război Germaniei.

Mari pierderi rusești

In cursul luptelor depe frontul de răsărit, bolșevicii au avut în ultimele trei luni pierderi foarte mari și în deosbi pierderi extraordinar de importante de soldați.

Din luna Iulie a acestui an, armata sovietică a pierdut 2.000.000 de oameni, dintre care aproape jumătate sunt morți, și peste 120.000 de prizonieri.

Deasemeni, pierderile mari de material și arme de război sunt un semn despre înverșunarea luptelor.

Pierderile au fost deosebit de grave în ce privește tancurile. Ele s'au ridicat din luna Iulie a acestui an la peste 20.000.

Numărul tancurilor sovietice nimicite la începutul campaniei din răsărit se ridică la peste 70.000.

Sovieticii au pierdut 7.000 tunuri noi, astfel încât pierderile lor totale se ridică acum la 75.000 de piese de artilerie.

Armele armatei și ale aviației germane au doborât în ultimele trei luni 7.500 de avioane.

Numărul total al pierderilor sovietice de avioane sporește prin aceasta la 52.000.

****

O adunare constituantă în Italia

Ziarele italiene publică știrea că un proiect adoptat de guvernul republican fascist prevede convocarea unei adunări constituante, care va stabili noua formă de guvernământ și va pune capăt crizei constituționale din prezent.

Adunarea constituantă va fi creiată prin alegeri generale și va reprezenta suveranitatea poporului.

Convocarea acestei reuniuni cere o pregătire serioasă și îngrijită a opiniei publice.

****

Nouă declarație de război

După cum anunță serviciul britanic de informațiuni, guvernul Badoglio a declarat război Germaniei.

Deasemeni s'a mai anunțat că Marea Britanie, Statele Unite și Uniunea Sovietică socotesc Italia Mareșalului Badoglio ca intrată în tabăra lor.

****

Germania desminte mereu că ar avea tratative de pace separată cu Sovietele, după cum s'a spus mereu în știri din izvoare anglo-americane. Ultima cuvântare a Führerului Adolf Hitler asigură că Germania luptă până la biruința asupra bolșevicilor.

****

Insulele Azore au fost ocupate de englezi cu aprobarea guvernului portughez. Ele rămân și pe mai departe în posesiunea Angliei.

D-nul prof. Ion Colan, subliniază cu același curiozitate interes, apropiata apariție a Paginei Muncitorilor, care va fi redactată în colaborare cu organizația Muncă și Lumină. Ca o încununare a noilor orientări impuse de semnul vremii, oratorul amintește trecuta activitate a Universității libere muncitorești asupra căreia Asociațiunea va stărui în viitor cu și mai multă însuflețire.

D-nul prof. Ion Colan, face o scurtă enumerare a realizărilor din ultimul an, insistând asupra ajutorului pe care l-au dăruit Casa Școalelor și Academia Română. In afară de numeroasele cărți folositoare ce au fost distribuite cercurilor culturale, de aparatele de radio și de calendare sătești. Asociațiunea a donat pentru scopuri de binefacere, suma de lei 600.000 Consiliului de Patronaj.

S'au editat câteva cărți de valoare ca: „Istoria Bisericii Sfântul Nicolae din Brașov și Mama ca generatoare de viață”, a căror cheltueli se ridică la suma de 582.000 lei.

Terminând cuvântul său, d-nul prof. Ion Colan spune: Pentru viitor nu facem nicio promisiune, niciun plan. Asociațiunea Astra este în plină activitate.

La îndemnul D-Sale, întreaga asistență păstrează un moment de tăcere, pentru memoria lui I. M. FURNICĂ, donator și luptător de frunte al Astrei, mort de curând.

După citirea raportului de cassă de către d-nul Popovici, și a raportului d-lui cenzor avocat Tătulea, se procedează la votarea noului buget care s'a făcut cu unanimitate.

S'a trecut apoi la descărcarea comitetului de gestiunea anului 1942-43.

D-nul președinte al Despărțământului Astra-Brașov, dr. N. Căliman declară închisă adunarea generală a anului 1913-44.

In după amiaza aceleiași zile s'a desfășurat în sala „Asociației Profesorilor secundari” din Bran, un frumos program artistic, al cărui număr central îl alcătuiește lucrarea cunoscutului scriitor și profesor brașoven Iorgu Gane, „O șezătoare ardeleană”.

A urmat apoi corul secției Muncă și Lumină ASTRA-ARMAMENT, sub conducerea d-lui prof. Niculescu compus dintr'un ales program de muzică românească.

Festivalul se încheie prin conferința, documentală și plăcută a d-lui prof. Clinciu: „Origina castelului Bran și Apa Turcului”.

Pe platoul din fața sălii s'a desfășurat, apoi, în prezența d-nei și a d-lui colonel Manole Enescu, perfectul județului Brașov, premiera copiilor voinici din regiunea Bran. Comisiunea medicală în frunte cu dl. medic primar dr. Miron Crețu, a distins un număr de 62 copii brăneni.

Concursul de jocuri naționale a culminat prin apariția unei echipe de jucători bătrâni, cu jocuri străvechi.

S'au distribuit apoi numeroase cărți cercurilor culturale din regiune.

INFORMAȚIUNI = ULTIMELE ȘTIRI =

ABONAMENTE:

Pe un an — — — — —	Lei 400.—
Pe o jumătate de an — — — — —	„ 200.—
Pentru negustori și comercianți — — — — —	„ 500.—
Instituții și autorități — — — — —	„ 2000.—
Abonament de sprijin — — — — —	„ 5000.—

PREȚUL UNUI NUMĂR — — — — — LEI 7.—

LILIACUL A INFLORIT A DOUA ORĂ. Căldurile cari s'au prelungit în tot cursul lunii Septembrie și o parte din Octombrie au adus o schimbare neașteptată a câmpului. Din regiunile Craiovei și a Banatului ni se vestește că acolo liliacul (scumpia) a înflorit a doua oră. Mirosul liliacului este tot pe atât de puternic, ca și cel care înflorește primăvara.

****

O FEMEIE A NĂSCUT UN MONSTRU. Dintr-o comună din Oltenia ni se vestește că femeia Anica Negreț a născut zilele trecute un copil în formă de monstru. Monstrul este de sex masculin și îi lipsește carnea de pe căpățina capului, din care cauză i se văd creierii. Intestinele (majele monstrului) îi sunt afară și fără nici-o deschizătură. După câteva ore dela naștere, omul-minune a încetat din viață.

****

TEMERI IN TURCIA. După ce s'a aflat de știrea că Portugalia a pus la dispoziția anglo-americanilor insulele Azore, pentru creerea de baze în vederea desfășurării operațiilor militare viitoare, în cercurile conducătoare turcești s'a observat o îngrijorare și teamă ca nu cumva Rusia Sovietică să-și ridice și ea pretenții față de Turcia. După cât se observă statele europene neutre sunt constrânse a părăsi atitudinea lor de până aci.

Primăria Municipiului Sibiu — Biroul I. O. V. R.

Nr. 469—1043.

PENTRU INVALIDII ȘI ACCIDENTAȚII DE RĂZBOIU. S'a stabilit că invalizii și accidentații de războiu, să se poată deplasa cu trenul dela stația c. f. r. cea mai apropiată de domiciliul lor, la localitatea unde se afla atelierul ortopedic (care lucrează sau prepară proteza) călătorind pe bază de foi de drum militare.

Foile de drum se eliberează de Cercul Teritorial respectiv, la cererea celui interesat, făcută prin biroul județean sau comunal I. O. V. R. Cererile vor fi scutite de timbru.

Sibiu, la 16 Octombrie 1943.

P R I M A R, SECRETAR GENERAL,
indescifrabil indescifrabil

Doamnelor!

In Sibiu, strada Brukenthal Nr. 21 s'a deschis

Salonul de modă pentru damă

Paraschiva Marinceanu

Execută după cele mai noi jurnale MONTOURI, TAILOARE, PARDESIURI și ROCHII, cu prețuri foarte reduse.

Corso prezintă în premieră marea comedie muzicală a casei „UFA“

DRAGOSTE PESTE HOTAR

cu Willy Fritsch, Bertha Feiler, Hilde Sessak, Charlott Daudert. JURNAL Nr. 84.

„**APOLO**“ prezintă marea premieră film Italian „**Un bărbat la loterie**“ cu marele artist Giuseppe Lugo, Laura Nucci, etc. Muzică de Verdi și Puccini. JURNAL NOU.

Situația politică și militară de peste săptămână

(Continuare din pag. 1-a)

Se crede că conferința dela Moscova, care prezintă o deosebită importanță pentru desfășurarea evenimentelor viitoare și a pregătirii întâlnirii dintre Roosevelt, Churchill și Stalin, va fi una dintre cele mai frământate întrevederi. Aceasta cu atât mai mult cu cât Rusia, mândră de victoriile din ultima vreme, va avea curajul să bată cu piciorul și să ceară deschiderea

grabnică a celui de al doilea front precum și să lase mână liberă, la organizarea noii Europe, mai ales în țările pe care le-a luat la ochi și pe care le dorește sub conducerea ei.

In tot cazul, cercurile diplomatice din lume au așintite privirile spre Moscova, de unde se așteaptă evenimente importante.

Va putea fi atacată Anglia?

Unul din cunosătorii artei aviației americane, anume maiorul Severoski, socotește, după a sa părere, că pentru a ataca Anglia, Germania ar avea nevoie de 600 submarine, cu ajutorul cărora să facă un brâu de jurîmprejurul Angliei, tăindu-i acesteia orice legătură cu restul continentului. Pe de altă parte ar mai fi de lipsă alte 10.000 de avioane (așa zise bom-

bardiere, cu mare rază de atac asupra porturilor întregii rețele de comunicație din Marea Britanie.

Pofta vine mâncând

După ce a obținut dela Portugalia așa zise baze militare în insulele Azore, guvernul englez — prin locire preseii sale — dă a înțelege celorlalte state neutre (neamestecate în războiu) că ar fi cazul ca acestea să urmeze exemplul Portugaliei. Mai cu alte cuvinte, atenția guvernului Marelui Britanii se îndreaptă spre Suedia, dela care așteaptă o mână de ajutor prin creșterea dărilor de baze aeriene, ca astfel Germania să poată fi atacată din mai multe părți și cu rezultate mai bune. Rămâne să vedem în ce măsură Suedia va da atenție pretențiilor engleze.

Bubuitul tunului

In cursul luptelor din Belgia și Franța din 1914 s'a constatat de mai multe ori că bubuitul tunurilor din Belgia și Nordul Franței se auzea până pe coasta engleză, ba chiar și până la Londra, la o depărtare de 200—250 km. Și în timpul trecutului războiu mondial s'a auzit uneori bubuitul uriașelor bătălii de artilerie dela Verdun, până peste Rin, tocmai până în pădurea Teutoburgă, la sute de km. depărtare. S'a observat și că sgomotul era auzit mai ales când bătea vântul dinspre Apus.

Transmisiunea sunetului la așa de mari depărtări era greu de explicat cu cunoștințele de până atunci ale științei. Chiar în timpul războiului trecut însă s'a făcut progrese însemnate, deoarece transmisiunea sunetului nu interesa numai cercurile științifice, ci și pe cele militare, preocupate de problemele științei războiului. După războiu, în Germania, o comisie științifică a cercetat cu atenție transmisiunea sunetului, în cazul unor explozii deosebit de puternice, ajungând la concluzia că particulele înalte ale aerului joacă un rol important în această privință. In cursul iernii de cercetări polare internaționale din 1932—33, s'au făcut deasemenea foarte importante experiențe, conform unui plan stabilit în amănunte, la lucrarea căruia au luat o parte mai mult cercetători germani.

Rezultatele acestor cercetări par a fi lămurite definitiv problema și ele pot fi cuprinse în puține cuvinte. O bubuitură puternică face în primul rând să cutremure aerul din jur pe o rază de 50—60 km. Bineînțeles că vântul strică de multeori această transformând-o dintr'un cerc perfect, cum ar trebui să fie într'un oval mai mult sau mai puțin alungit. E curios este însă că în jurul acestui cerc se formează un inel, în care nu se mai aude niciun sgomot până dela explozia centrală inel care este numit „zona de cerii“. In jurul acestei zone a tăcerii se întinde din nou o zonă în care sgomotul poate fi auzit, dar explozia a fost deajuns de puternică și dacă condițiile atmosferice sunt bune. Această a doua regiune în care se aude bubuitul exploziei, poate avea o mărime adâncime, care este cam de 110 km. iar na și până la 190 km. vara, măsurați dela punctul explozie.

Tărâte de grâu

Livrează cu vagonul și în detail, cu preț maximal,

Depozitul morii brutarilor

MICHAEL STIRNER

Sibiu, str. Turnului 20. - Telef. 338.

CURATĂ

CĂUTAM CALFE

Compactori, Tâmplari

Interesnici la tâmplărie și compactorie

Gratiosa S.a. SIBIU, Str. Râului 39.

De vânzare

Roată de transmisie

diametru 75 cm. lungimea axului 85 cm. cu lagăre și una șaibă pentru motor, diametru 14 cm.

Informațiuni la Tipografia „Astra“ Sibiu, str. Avram Iancu 5

TEXCOM

Soc. de comerț cu mărfuri textile
SIBIU, Strada Regina Maria 5 — Telefon 341

Oferă pentru domni un bogat asortiment în:

Stofe pt. toamnă și iarnă

precum și

Stofe pt. mantouri de dame

De asemenea STOFE în diferite calități, pentru **voiaj, vânătoare, sport, stradă și gală**

Prețurile convenabile!!!

Tipografia „ASTRA“ Sibiu

CENZURAT